

Bijlage in nota:**Aangepaste beoordeling geurhinder bij veehouderijen – xxx
2024**Motivatie

Sinds 2019 worden in vernietigingsarresten van de Raad van State argumenten opgenomen inzake de beoordeling van geurhinder bij veehouderijen die ingaan tegen de beoordelingskaders die vóór juni 2021 werden gehanteerd door het departement Omgeving.

In deze arresten is de Raad van State van oordeel dat voor de beoordeling van de geurhinder van veehouderijen de methodologie die is opgenomen in het Richtlijnenboek Landbouwdieren (<https://omgeving.vlaanderen.be/richtlijnenboeken-en-handleidingen>) moet worden toegepast. Sinds de herwerkte versie van 2019 van het richtlijnenboek is een beoordelingskader uitgewerkt met duidelijke criteria waarboven een aanzienlijk negatief effect wordt verwacht.

Cfr. art 5.3.1 van het DABM en art 4.3.1§2 van het VCRO mag de vergunningverlenende overheid de omgevingsvergunning voor het exploiteren van een ingedeelde inrichting of activiteit slechts verlenen als de hinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt, mits naleven van de opgelegde voorwaarden, en de inrichting verenigbaar is met de goede ruimtelijke ordening.

Het is hierdoor aangewezen om gebruik te maken van het beoordelingskader uit het richtlijnenboek Landbouwdieren voor de beoordeling van geurhinder van alle veehouderijen die gevat zijn door bijlage 1, 2 of 3 van het MER-besluit om te komen tot rechtszekere vergunningen.

Gelet op de mogelijkheden die het decreet over de programmatische aanpak stikstof biedt om vergunningen van bepaalde duur af te leveren voor (tijdelijke) verderzetting van het huidige bedrijfsvoering, zonder investeringen in bijkomende bronmaatregelen voor ammoniakemissiereductie, wordt de toepassing van dit geurkader en het uitvoeren van eventuele geursaneringsmaatregelen op deze mogelijkheden afgestemd. Dit maakt een integrale aanpak op bedrijfsniveau mogelijk..

Methodiek geurbeoordeling conform Richtlijnenboek Landbouwdieren

De geurhinder dient op een objectieve wijze in kaart gebracht aan de hand van een geurstudie die opgemaakt is conform de methodologie van het Richtlijnenboek Landbouwdieren.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen **bedrijven die geïsoleerd liggen**, en bedrijven die, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, een **cluster** uitmaken.

Het volgende beoordelingskader wordt vooropgesteld om **geurhinder te beoordelen die afkomstig is van een geïsoleerd gelegen inrichting**. Vanaf de volgende waarden is er, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, sprake van een “aanzienlijk negatief effect”, waarvan wordt geoordeeld (conform bovenvermelde arresten) dat op dat ogenblik onaanvaardbare geurhinder zal optreden:

- 10 OU_E/m³ als 98-percentiel voor laag geurgevoelige bestemmingen*: woningen in agrarisch gebied. Bedrijfswoningen van andere, naburige veehouderijen worden niet meegerekend,

evenals woningen van naburige stopgezette veehouderijen waarvoor het woonrecht geldt conform artikel 40 van het decreet over de programmatische aanpak stikstof;

- 3 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor matig geurgevoelige bestemmingen*: woongebieden met landelijk karakter;
- 1,5 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor hoog geurgevoelige bestemmingen* zoals woongebieden, woonuitbreidingsgebied en recreatiegebieden (kampeerterreinen, speelterreinen), ziekenhuizen, scholen, winkelcentra, enz.

* Bestemmingen zoals gedefinieerd in tabel in §6.2 van het richtlijnsysteem lucht (zie <https://www.milieuinfo.be/confluence/display/MRMG/6.2+Methodologie>)

Een inrichting wordt geacht tot een **bronnencluster** te behoren indien er zich binnen een cirkel rondom het bedrijf, bedrijven bevinden met veeteelt en/of installaties met gelijkaardige geuremissies. De straal van de cirkel (vanuit het middelpunt/geurzwaartepunt van het bedrijf) stemt overeen met de afstand van het bedrijf tot het verste punt waar er nog een immissie van 2 OUE/m^3 is veroorzaakt door het individuele bedrijf in de huidige situatie. De straal mag echter niet kleiner zijn dan 750 m. Binnen een straal van 750 m wordt rekening gehouden met bedrijven met een totale geuremissie van 2.500 OUE/s of meer. Indien de 2 OUE/m^3 -contour een grotere straal heeft dan 750 m, dient buiten de cirkel met 750 m enkel rekening gehouden te worden met de bedrijven die meer dan 5% uitstoten van de geuremissie van het individuele bedrijf in de huidige situatie. Bij het bespreken van de bronnencluster moet bij de verschillende omliggende bedrijven concreet gespecificeerd worden welke dieren aanwezig zijn en in welke aantallen.

De cumulatieve geurconcentratie wordt berekend voor elke relevante woning, in 3 situaties:

- de huidig vergunde situatie;
- de huidig vergunde situatie zonder het bedrijf;
- de aangevraagde situatie.

Voor elke relevante woning wordt de gewogen impact van de aanvrager bepaald in de huidige vergunde situatie.

Het volgende beoordelingskader wordt vooropgesteld om **geurhinder te beoordelen die afkomstig is van een veehouderij in een bronnencluster**. Vanaf de volgende waarden is er, conform het Richtlijnenboek Landbouwdieren, sprake van een "aanzienlijk negatief effect", waarvan wordt geoordeeld (conform bovenvermelde arresten) dat op dat ogenblik onaanvaardbare geurhinder zal optreden:

- 10 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor laag geurgevoelige bestemmingen*: woningen in agrarisch gebied. Bedrijfswoningen van andere, naburige veehouderijen worden niet meegerekend, evenals woningen van naburige stopgezette veehouderijen waarvoor het woonrecht geldt conform artikel 40 van het decreet over de programmatische aanpak stikstof;
- 5 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor matig geurgevoelige bestemmingen*: woongebieden met landelijk karakter;
- 3 OU_E/m^3 als 98-percentiel voor hoog geurgevoelige bestemmingen* zoals woongebieden, woonuitbreidingsgebied en recreatiegebieden (kampeerterreinen, speelterreinen), ziekenhuizen, scholen, winkelcentra, enz.

* Bestemmingen zoals gedefinieerd in tabel in §6.2 van het richtlijnsysteem lucht (zie <https://www.milieuinfo.be/confluence/display/MRMG/6.2+Methodologie>)

Wat betreft de ruimere problematiek van geurhinder in relatie tot de (zonevreemde) woonfunctie in agrarisch gebied, kan verwezen worden naar het op 19 januari 2024 principieel door de Vlaamse Regering goedgekeurde voorontwerp van decreet met diverse bepalingen rond omgeving, leefmilieu en natuur en ruimtelijke ordening. Dit voorontwerp van decreet voegt volgende bepaling als een punt 3° toe aan het eerste lid van artikel 4.4.23 van de VCRO:

“3° de functiewijziging mag de verwezenlijking van de algemene bestemming van het gebied normale bedrijfsvoering van vergunde of vergund geachte bedrijven in de omgeving niet in het gedrang brengen.”

Nuanceringen

De cumulatieve geurimpact wordt veroorzaakt door verschillende bedrijven. Een overschrijding van bovenstaande grenswaarden (10/5/3) kan niet aan één bedrijf worden toegeschreven en kan bijgevolg niet door toedoen van één bedrijf volledig worden gesaneerd. Als in geval van een bronnencluster de huidige geurconcentratie ter hoogte van een woning hoger is dan de van toepassing zijnde grenswaarde (10/5/3), wordt voor het bepalen van de max. geurconcentratie in de aangevraagde situatie, rekening gehouden met de **gewogen impact** in de huidige vergunde situatie (bepaald o.b.v. de cumulatieve impact met en zonder het bedrijf). Het verschil tussen de huidige vergunde geurconcentratie en de van toepassing zijnde grenswaarde moet weggewerkt worden conform de gewogen impact van de aanvrager.

Rekenvoorbeeld voor een woning in laag geurgevoelig gebied (grenswaarde: 10 OU_E/m³)

- huidig vergunde situatie: 23 OU_E/m³
- huidig vergunde situatie zonder het bedrijf: 15 OU_E/m³
- gewogen impact van de aanvrager: $(23-15)/23=35\%$
- vereiste reductie van de geurconcentratie: $(23-10)*35%=4,5$ OU_E/m³
- max. geurconcentratie in de aangevraagde situatie: $23-4,5= 18,5$ OU_E/m³

Een vergunningsaanvraag voor onbepaalde duur waarbij een wijziging of een hernieuwing van de dieren van een veehouderij wordt gevraagd (zowel geïsoleerd gelegen als deel van een bronnencluster) en waarbij niet kan voldaan worden aan het boven vermelde beoordelingskader, dient een **saneringsplan** te bevatten. Dit plan bevat een concreet stappenplan om via een gefaseerde aanpak tegen uiterlijk 31 december 2030 te kunnen voldoen aan het van toepassing zijnde beoordelingskader. Met deze aanpak wordt de uitvoering van structurele geurbeperkende maatregelen afgestemd op de uitvoering van bronmaatregelen die moeten genomen worden in kader van PAS.

Het saneringsplan dient onmiddellijk te voorzien in een verbetering van de geurproblematiek. De verdere voorziene saneringstappen worden zo concreet mogelijk uitgewerkt in het saneringsplan en kunnen door de vergunningverlenende overheid in toepassing van artikel 80 van het Omgevingsvergunningdecreet via een gefaseerde aanpak met een duidelijk tijdsplan opgenomen worden in de omgevingsvergunning.

Voor een vergunningsaanvraag met een gevraagde vergunningstermijn tot 31 december 2030 en waarbij geen ammoniakemissiereducties doorgevoerd worden, betekent het saneringsplan dat er enkel voorzien wordt in een onmiddellijke verbetering van de geurproblematiek op basis van erkende technieken zonder dat die evenwel gekwantificeerd wordt. In de daaropvolgende

hernieuwingsaanvraag dient aangetoond dat de veehouderij voldoet aan het op dat moment geldende geurbeoordelingskader.

Concreet

Een vergunningsaanvraag dient een **geurstudie** te bevatten (opgemaakt conform RL Landbouwdieren) indien een effect op geuremissie wordt verwacht. Dit is concreet het geval in vergunningsaanvragen met:

- een uitbreiding van dieren, ongeacht of de vergunningstermijn wordt verlengd of gelijk blijft
- een wijziging van dieren die resulteert in een stijging van de totale geuremissie, ongeacht of de vergunningstermijn wordt verlengd of gelijk blijft
- een verlenging van de vergunningstermijn, ook zonder wijziging aan de rubriek dieren
- de bouw van een nieuwe stal, evenals een bouwvergunningsplichtige verbouwing van een stal

Een vergunningsaanvraag waarbij een wijziging of een hernieuwing van de dieren van een veehouderij wordt gevraagd (zowel geïsoleerd gelegen als deel van een bronnencluster) waarbij niet kan voldaan worden aan het boven vermelde beoordelingskader, dient een **saneringsplan** te bevatten. Op die manier wordt geen tijd verloren en kan het saneringsplan meteen in het advies worden beoordeeld.

De afdeling GOP van het departement Omgeving **start** met de toepassing van dit geurbeoordelingskader van zodra het decreet over de programmatische aanpak stikstof van toepassing is. Door toepassing van de bovenvermelde beoordelingskaders in laatste aanleg, kan een wijziging of aanvulling van de aanvraag desgevallend noodzakelijk zijn. Het Omgevingsvergunningsdecreet stelt een oplossingsgerichte vergunningverlening voorop, en biedt daartoe ook de mogelijkheid, al dan niet mits een nieuw openbaar onderzoek of een herneming van de adviesverlening.